

Artikel 1: ALGEMENE BEPALINGEN EN TOEPASSELIJKHEID

- 1 Op alle offertes door, alle opdrachten aan en alle overeenkomsten met de opdrachtnemer zijn de hierna volgende algemene voorwaarden (de SI'BON Signvoorwaarden 2020) van toepassing. Zij zijn te raadplegen op en te downloaden van www.sibon.nl.
- 2 Onder opdrachtnemer wordt verstaan: het door SI'BON Netwerk B.V. Erkend Signbedrijf dat de SI'BON Signvoorwaarden 2020 gebruikt.
- 3 Onder opdrachtgever wordt verstaan: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die aan de opdrachtnemer opdracht heeft gegeven tot het uitvoeren van werkzaamheden of de levering van zaken of gegevens.
De opdrachtgever kan zich met betrekking tot de opdracht niet beroepen op de eventuele omstandigheid dat hij namens een derde handelde, tenzij hij dat uitdrukkelijk aan de opdrachtnemer heeft medegedeeld en de opdrachtnemer de opdracht onder deze voorwaarde schriftelijk (waaronder in deze algemene voorwaarden mede wordt verstaan: per e-mail) heeft aanvaard. Als de opdracht is verstrekt door of ten behoeve van meer dan één opdrachtgever, zijn alle opdrachtgevers hoofdelijk verbonden tot alle verplichtingen ten opzichte van de opdrachtnemer.
- 4 Onder opdracht wordt verstaan: elk verzoek tot het verrichten van werkzaamheden of tot het leveren van zaken of gegevens, in welke vorm dan ook gedaan. Een opdracht wordt mede geacht te zijn gegeven door toezending of afgifte van gegevens of zaken aan de hand waarvan de werkzaamheden als bedoeld in lid 5 van dit artikel kunnen worden verricht.
- 5 Onder werkzaamheden wordt verstaan: het vervaardigen, afleveren, installeren, plaatsen en (of) (af)bouwen van signs, waaronder mede verstaan wordt reclameproducten, decoraties, bewegwijzeringen, constructies en (of) delen daarvan, en in ieder geval de werkzaamheden voortvloeiend uit een aan een Erkend Signbedrijf verstrekte opdracht, een en ander in de ruimste zin van het woord.
- 6 De opdrachtgever kan alleen een beroep doen op bedingen of voorwaarden die van deze voorwaarden afwijken of op eigen voorwaarden als de opdrachtnemer die afwijkende bedingen of voorwaarden uitdrukkelijk en schriftelijk heeft aanvaard.
- 7 De opdrachtgever met wie eerder een overeenkomst werd gesloten waarop de SI'BON Signvoorwaarden 2020 (of een eerdere versie van de SI'BON Signvoorwaarden) toepasselijk waren, wordt geacht met de toepasselijkheid van de jongste versie daarvan op later met de opdrachtnemer gesloten overeenkomsten akkoord te zijn gegaan.

Artikel 2: OFFERTES

- 1 Alle offertes, voorcalculaties, aanbiedingen en soortgelijke mededelingen door de opdrachtnemer zijn geheel vrijblijvend en kunnen alleen zonder afwijking worden aanvaard. Een aanbod wordt in ieder geval geacht te zijn verworpen als het niet binnen een maand is aanvaard.
- 2 Offertes door de opdrachtnemer zijn gebaseerd op door de opdrachtgever verstrekte gegevens. De opdrachtgever staat ervoor in, dat hij daarbij naar beste weten en vermogen alle van belang zijnde gegevens heeft verstrekt.
- 3 De van de offerte deel uitmakende documenten (zoals ontwerpen, tekeningen, technische beschrijvingen en dergelijke) zijn zo nauwkeurig mogelijk, doch vrijblijvend. Zij zijn en blijven (intellectueel) eigendom van de opdrachtnemer.

Artikel 3: TOTSTANDKOMING VAN OVEREENKOMSTEN EN WIJZIGING IN GEGEVEN OPDRACHTEN

- 1 Pas op het moment dat de opdrachtnemer mondeling of schriftelijk heeft bevestigd dat hij de verleende opdracht aanvaardt, komt de overeenkomst tot stand en ontstaan uit de overeenkomst voortvloeiende verbintenissen van partijen.
- 2 De opdrachtgever draagt het risico van het niet, niet juist, niet op tijd of niet volledig ontvangen door de opdrachtnemer van zijn mededelingen.
- 3 Voor zover onduidelijkheid mocht ontstaan over de inhoud van de gegeven opdracht en de aanvaarding daarvan, zullen de door de opdrachtnemer verrichte werkzaamheden geacht worden aan de inhoud en strekking van de opdracht te beantwoorden.
- 4 De opdrachtgever verschaft tijdig de aansluitingsmogelijkheden ten behoeve van de voor het werk en het testen daarvan benodigde energie. De kosten van de benodigde energie zijn voor rekening van de opdrachtgever.
- 5 De opdrachtnemer mag meer werkzaamheden dan vermeld in de opdracht of in de aanvaarding daarvan uitvoeren en aan de opdrachtgever in rekening brengen, als deze werkzaamheden in het belang zijn van de opdrachtgever en (of) van de goede uitvoering van de opdracht. De opdrachtnemer informeert de opdrachtgever onverwijld na uitvoering van deze aanvullende werkzaamheden.
- 6 De opdrachtnemer zal binnen redelijke grenzen aan wijzigingen in de opdracht meewerken, indien en voor zover de inhoud van de door hem te leveren prestatie niet wezenlijk van de oorspronkelijk overeengekomen prestatie afwijkt.

Artikel 4: OPZEGGING EN ANNULERING

- 1 De opdrachtnemer heeft steeds het recht, zonder dat daarvoor een ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst nodig is, de overeenkomst op te zeggen, wanneer: de opdrachtgever in staat van faillissement verkeert, surséance van betaling aanvraagt, opeisbare schulden onbetaald laat, gaat liquideren of zijn vaste verblijfplaats of vestigingsplaats naar een plaats buiten Nederland of door beslaglegging, ondercuratelestelling of anderszins de beschikkingsbevoegdheid over (delen van) zijn vermogen verliest en hij ten behoeve van de opdrachtnemer geen naar diens oordeel voldoende zekerheid heeft verstrekt voor wat hij ter zake van de opdracht verschuldigd is en nog verschuldigd zal worden.
- 2 De opdrachtgever mag een overeenkomst annuleren totdat de opdrachtnemer met de uitvoering van de overeenkomst begonnen is, mits hij de hierdoor voor de opdrachtnemer ontstane schade vergoedt. Onder deze schade wordt mede begrepen de door de opdrachtnemer gederfde winst, waarbij tevens de kosten in rekening worden gebracht de kosten die de opdrachtnemer ter voorbereiding heeft gemaakt, waaronder die van gereserveerde productiecapaciteit, ingekochte materialen, ingeroepen diensten en opslag van materialen.

Artikel 5: GEGEVENS EN ZAKEN OPDRACHTGEVER; RISICO

- 1 De opdrachtgever zorgt ervoor dat gegevens en zaken die de opdrachtnemer nodig heeft voor het naar diens oordeel adequaat uitvoeren van de opdracht in de gewenste vorm ter beschikking komen van de opdrachtnemer.
- 2 De opdrachtgever moet van aan de opdrachtnemer ter beschikking te stellen kopij, tekeningen, ontwerpen, fotografische opname of andere informatiedragers, een kopie en zo mogelijk een origineel behouden.
- 3 De opdrachtnemer heeft het recht de uitvoering van de opdracht op te schorten tot het moment dat de opdrachtgever aan de in lid 1 genoemde verplichting heeft voldaan.
- 4 Als de opdrachtgever niet voldoet aan de in lid 1 genoemde verplichting, dan heeft de opdrachtnemer, zonder dat daarvoor een ingebrekestelling of rechterlijke tussenkomst is vereist, het recht de opdracht te beëindigen of terug te geven.
- 5 Indien en voor zover de opdrachtgever dit verzoekt, worden ter beschikking gestelde gegevens en zaken, behoudens het in artikel 17 bepaal-

de, na voltooiing van de opdracht aan de opdrachtgever geretourneerd.

- 6 De opdrachtnemer moet zorgen voor een zorgvuldige opslag van de van de opdrachtgever afkomstige zaken en (of) gegevens. Behoudens tegenbewijs wordt de opdrachtnemer geacht aan deze verplichting voldaan te hebben.
- 7 Het risico van beschadiging of teloorgaan van de bij de opdrachtnemer of derden opgeslagen zaken en (of) gegevens is uitdrukkelijk voor de opdrachtgever, behoudens bij door hem aangetoonde opzet of grove schuld aan de zijde van de opdrachtnemer.
- 8 De opdrachtgever vrijwaart de opdrachtnemer voor alle aanspraken van derden verband houdende met de beschadiging of het teloorgaan van de in de voorgaande leden bedoelde zaken en (of) gegevens.

Artikel 6: AANSPRAKELIJKHEID

- 1 Voor alle directe en indirecte schade van de opdrachtgever, op enigerlei wijze verband houdend met, dan wel veroorzaakt door niet, niet op tijd of niet volledig overeenkomstig de overeenkomst uitvoeren van de opdracht, is de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer uitgesloten, tenzij kan worden aangetoond dat dit niet, niet op tijd of niet volledig overeenkomstig de overeenkomst uitvoeren onder de desbetreffende omstandigheden bij normale vak kennis en met inachtneming van normale oplettendheid en bij normale bedrijfsvoering niet was voorgevallen. Alsdan is de aansprakelijkheid beperkt tot het bedrag dat door de (aansprakelijkheids)verzekering van de opdrachtnemer voor de schade wordt uitgekeerd.
- 2 De opdrachtnemer heeft steeds het recht, indien en voor zover mogelijk, de schade van de opdrachtgever naar eigen redelijk inzicht ongedaan te maken of te beperken.
- 3 De opdrachtgever zal zijn recht om de opdrachtnemer voor de in lid 1 bedoelde schade aansprakelijk te stellen hoe dan ook verwerkt hebben één jaar na het ontstaan daarvan.
- 4 Aansprakelijkheid van de opdrachtnemer voor diefstal van, schade aan en schade door zich onder de opdrachtnemer bevindende motorrijtuigen en andere zaken van de opdrachtgever is uitgesloten, behoudens indien en voor zover de opdrachtnemer hiervoor verzekerd is, in welk geval de aansprakelijkheid beperkt is tot het bedrag dat door de (aansprakelijkheids)verzekering van de opdrachtnemer voor de schade wordt uitgekeerd. De opdrachtgever vrijwaart de opdrachtnemer voor alle aanspraken die niet voor vergoeding in aanmerking komen op basis van de regeling in dit artikel.
- 5 Het risico van vertraging, beschadiging of teloorgaan van zaken en (of) gegevens tijdens vervoer of verzending is steeds voor de opdrachtgever, ongeacht of het vervoer of de verzending wordt uitgevoerd door of namens de opdrachtgever, de opdrachtnemer of derden, behalve als er sprake is van opzet of grove schuld aan de zijde van de opdrachtnemer. Onder vervoer en verzending wordt mede begrepen elektronische verzending.
- 6 Als de opdrachtgever veranderingen aanbrengt in, aan of op door de opdrachtnemer vervaardigde zaken of die zaken zonder overleg met de opdrachtnemer aanbrengt op of aan andere zaken, dan wordt daarna optredende schade (behoudens door de opdrachtgever te leveren tegenbewijs) geacht door deze verandering veroorzaakt te zijn, en komt dus ook voor rekening en risico van de opdrachtgever.
- 7 Als de opdrachtgever de door de opdrachtnemer te leveren zaken en (of) gegevens niet binnen dertig dagen na beëindiging van de opdracht en voldoening van het ter zake van die opdracht verschuldigde in ontvangst neemt, worden deze vanaf dat ogenblik voor rekening en risico van de opdrachtgever opgeslagen.
- 8 De opdrachtgever vrijwaart de opdrachtnemer tegen alle aanspraken van derden die direct of indirect met de uit de opdracht voortvloeiende werkzaamheden of leveringen samenhangen.
- 9 De opdrachtgever mag de zaken en (of) gegevens niet retour zenden aan de opdrachtnemer, tenzij de opdrachtnemer hier schriftelijk mee akkoord is gegaan.

Artikel 7: WIJZE VAN UITVOERING OPDRACHT

- 1 De opdrachtnemer zal de werkzaamheden op zorgvuldige wijze, overeenkomstig de eisen van goed vakmanschap, uitvoeren. De opdrachtnemer bepaalt de wijze waarop de gegeven opdracht wordt uitgevoerd. Als de opdrachtgever daarom vraagt, moet de opdrachtnemer hem informeren over de wijze waarop aan de uitvoering vormgegeven wordt, tenzij dat redelijkerwijs niet van de opdrachtnemer kan worden verlangd.
- 2 Als de opdracht het plaatsen of bevestigen van constructies, reclameborden, lichtbakken en dergelijke omvat, moet de opdrachtgever ervoor zorgen dat eventueel benodigde vergunningen zijn verleend (en aan alle overige wettelijke of andere vereisten is voldaan) tijdig voor de datum waarop het begin van de werkzaamheden is gepland. De vergunningssituatie ligt geheel in de risicosfeer van de opdrachtgever, de opdrachtnemer heeft daarin geen enkele taak of verantwoordelijkheid.
- 3 De opdrachtgever staat ervoor in dat zaken waaraan of waarop in de opdracht begrepen zaken moeten worden aangebracht, hiervoor geschikt en (of) voorbereid zijn. De opdrachtgever heeft daarin een eigen onderzoeks- en zorgplicht, en de opdrachtnemer heeft daarin geen taak of verantwoordelijkheid, en ook geen eigen onderzoeksplicht. Met betrekking tot inherent kwetsbare zaken als bijvoorbeeld ruiten geldt dat bij of kort na de met de opdracht samenhangende werkzaamheden optredende beschadigingen geacht worden te zijn veroorzaakt door de ongeschiktheid van die zaken voor de opdracht en niet door de wijze waarop de opdracht is uitgevoerd. De opdrachtgever aanvaardt dat het resultaat van de werkzaamheden en (of) leveringen afhankelijk kan zijn van de (omgevings)temperatuur en (het oppervlak) van zaken waarop de sign moet worden aangebracht.
- 4 De opdrachtgever staat ervoor in dat er geen kabels, leidingen, buizen, stol of andere obstakels in de bodem aanwezig zijn waarin stellingen zijn of moeten worden verankerd. De opdrachtnemer heeft daarin geen taak of verantwoordelijkheid, en ook geen eigen onderzoeksplicht. Uit veiligheidsoverwegingen moet tussen een stelling en de openbare weg een afstand van anderhalf maal de hoogte van de steiger worden aangehouden. De opdrachtgever garandeert dat de situatie ter plaatse dat mogelijk maakt. De opdrachtgever staat ervoor in dat het terrein (nagenoeg) vlak is, verhard is en dat er geen obstakels, begroeiing of andere zaken aanwezig zijn die de uitvoering van de werkzaamheden zouden kunnen bemoeilijken. Als de opdrachtnemer dat nodig zou vinden, mag hij – zonder dat hij daarvoor toestemming van de opdrachtgever nodig heeft - dergelijke zaken (laten) verwijderen, en die werkzaamheden als meerprijs bij de opdrachtgever in rekening brengen. Als de opdrachtnemer op verzoek van de opdrachtgever de opdracht uitvoert met behulp en (of) met verwerking van door de opdrachtgever aangeleverde hulpmiddelen, materialen of halffabricaten, gebeurt dat geheel voor risico van de opdrachtgever. Met name, maar daartoe uitdrukkelijk niet beperkt, betreft dit houdbaarheid, hechting, slijtvastheid, licht- en kleurechtheid van de door de opdrachtnemer op dergelijke wijze vervaardigde en (of) bewerkte zaken.
- 5 De opdrachtgever moet de opdrachtnemer wijzen op bijzondere moeilijkheden of gezondheidsrisico's bij de bedrukking en (of) bewerking van door hem aangeleverde materialen of producten.
- 6 De opdrachtnemer mag zonder kennisgeving aan de opdrachtgever de opdracht of onderdelen daarvan uitbesteden aan of laten uitvoeren door derden, als hij meent dat dat niet in de weg staat aan een doeltreffende of doelmatige uitvoering van de opdracht.
- 7 Als de opdrachtnemer bij de uitvoering van de opdracht werkzaamheden heeft verricht ten behoeve van de opdrachtgever die niet vallen onder de werkzaamheden zoals omschreven in of volgend uit de aanvaarding van de opdracht, dan wordt aan de daarop betrekking hebbende aantekeningen van de opdrachtnemer over tussentijds overleg met de opdrachtgever het ver- moeten ontleend dat deze werkzaamheden in opdracht van de opdrachtgever zijn verricht.
- 8 Als de opdrachtnemer van oordeel is dat niet voldaan is aan de vereisten van lid 3, mag hij de uitvoering van de opdracht opschorten. Dit komt voor risico van de opdrachtgever. Uit dit artikellid kan geen onderzoeksplicht van de opdrachtnemer worden afgeleid.

Artikel 8: OVERMACHT

- 1 Als de opdrachtnemer zijn verplichtingen uit de overeenkomst niet, niet op tijd of niet volledig kan nakomen ten gevolge van een hem niet toerekenbare oorzaak, waaronder begrepen maar daartoe niet beperkt oorlog en oorlogsgevaar, mobilisatie, burgeroorlog, terrorisme, oproer, molest, diefstal, brand, ingrijpende temperatuurschommelingen, waterschade, overstroming, aardbeving, epidemie, pandemie en andere natuurrampen, bedrijfstaksluiting, verbeurdverklaring en andere (al dan niet in verband met een van de hier genoemde gebeurtenissen getroffen) overheidsmaatregelen, werkstaking, stremming van vervoer, defecten aan machinerieën, niet-levering van noodzakelijke materialen, halffabricaten of gegevens door derden, storingen in de levering van energie, verminderde bereikbaarheid van gegevens, alles zowel in de onderneming van de opdrachtnemer als bij ingeschakelde derden, worden die verplichtingen opgeschort totdat de opdrachtnemer redelijkerwijs in staat kan worden geacht deze op de overeengekomen wijze na te komen.
- 2 Als vanwege door de overheid gestelde voorschriften, uit veiligheidsoverwegingen of door enige andere omstandigheid in redelijkheid niet van de opdrachtnemer kan worden gevergd dat hij de opdracht (verder) uitvoert, heeft hij het recht de nakoming van zijn verplichtingen op te schorten of de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden.
- 3 De opdrachtgever heeft, als zich omstandigheden als voorzien in lid 1 of lid 2 voordoen, niet het recht de overeenkomst geheel of gedeeltelijk te ontbinden, noch ontstaat in die gevallen voor de opdrachtnemer een verplichting tot vergoeding van enige schade.

Artikel 9: ONTWERPEN, TESTS EN PROEVEN

- 1 De opdrachtgever moet door de opdrachtnemer aan hem ter controle ter beschikking gestelde ontwerpen, tests, (proef)afdrukken en (of) (proef)modellen zorgvuldig en met bekwame spoed op fouten en gebreken controleren en zijn oordeel aan de opdrachtnemer doen toekomen.
- 2 Goedkeuring zijdens de opdrachtgever geldt als erkenning dat de opdrachtnemer de aan de proeven voorafgaande daarmee verbonden werkzaamheden overeenkomstig de opdracht heeft uitgevoerd.
- 3 Als de opdrachtgever niet voldoet aan zijn in lid 1 genoemde verplichting geldt dit als goedkeuring in de zin van lid 2.
- 4 Elk(e) op verzoek van de opdrachtgever vervaardigd ontwerp, test, (proef)afdruk en (of) (proef)model wordt naast de overeengekomen prijs in rekening gebracht, tenzij uitdrukkelijk is overeengekomen dat de kosten hiervan in de prijs zijn inbegrepen.

Artikel 10: AUTEURSRECHTEN ETC.

- 1 De opdrachtgever garandeert de opdrachtnemer dat door de uitvoering van de opdracht geen inbreuk wordt gemaakt op auteursrechten, modelrechten, merkrechten of andere (intellectuele-eigendoms)rechten van derden. De opdrachtgever vrij- waart de opdrachtnemer zowel in als buiten rechte van alle aanspraken die derden ter zake geldend kunnen maken én voor alle kosten die met het verweer daartegen gepaard gaan.
- 2 Alle bij de uitvoering van de opdracht tot stand gekomen zaken en werken worden geacht in hun geheel en uitsluitend volgens de inzichten van de opdrachtnemer tot stand te zijn gekomen. De opdrachtnemer is derhalve uitsluitend rechthebbende op ieder auteursrecht of ander intellectuele-eigendomsrecht dat ontstaat op alle bij uitvoering van de opdracht vervaardigde zaken en werken, evenals op de in de opdracht bedoelde eindproducten. Alle intellectuele-eigendomsrechten op van de opdrachtnemer afkomstige of door hem gebruikte werkwijzen, adviezen etc. zullen zowel tijdens als na de uitvoering van de opdracht uitdrukkelijk aan de opdrachtnemer (blijven) toebehoren, een en ander ongeacht het aandeel in de totstandkoming daarvan van de opdrachtgever zelf of van bij de uitvoering van de opdracht ingeschakelde derden. Het in dit lid bepaalde geldt ook als de desbetreffende werkzaamheden of zaken als afzonderlijke post op de offerte, in het aanbod of op de factuur zijn vermeld.
- 3 De opdrachtgever verkrijgt uitsluitend een gebruiksrecht, dat bovendien beperkt is tot de in de opdracht begrepen afgeleverde zaken en (of) gegevens. Meer in het bijzonder geldt dat het resultaat van enige werkzaamheid waardoor intellectuele-eigendomsrechten zijn ontstaan, noch aan derden ter bewerking of verveelvoudiging beschikbaar mag worden gesteld, noch door de opdrachtgever zelf mag worden bewerkt of verveelvoudigd. De uitoefening van deze rechten – met inbegrip van openbaarmaking of overdracht van gegevens - is zowel tijdens als na de uitvoering van de opdracht uitdrukkelijk uitsluitend aan de opdrachtnemer voorbehouden.
- 4 Bij overtreding van het in lid 3 gestelde verbeurt de opdrachtnemer een direct opeisbare boete van EUR 2.000 per overtreding en van EUR 250 per dag(deel) dat de overtreding duurt, zonder dat daartoe een ingebrekestelling is vereist, en onverminderd het recht van de opdrachtnemer op vergoeding door de opdrachtgever van alle voor de opdrachtnemer daaruit voortvloeiende schade.

Artikel 11: PRIJZEN; DECLARATIE EN KOSTEN

- 1 Offertes en voorstellen zijn kosteloos, tenzij daarvoor specifiek onderzoek noodzakelijk is. In dat geval doet de opdrachtnemer vooraf een opgave van de verwachte omvang van die werkzaamheden en welke kosten daarvoor in rekening zullen worden gebracht.
- 2 Het bedrag dat wegens vergoeding van de door de opdrachtnemer verrichte werkzaamheden in rekening wordt gebracht is, tenzij schriftelijk (anders is overeengekomen, berekend volgens de gebruikelijke tarieven van de opdrachtnemer. Als de opdracht ontwerpwerkzaamheden omvat, zullen steeds ook alle werkzaamheden verband houdende met de voorbereiding daarvan in rekening worden gebracht.
- 3 Kosten voortvloeiende uit of verband houdende met aanvullingen en wijzigingen van de opdracht zijn voor rekening van de opdrachtgever.
- 4 De door de opdrachtnemer gemaakte kosten worden, in geval van kosten als bedoeld in lid 3 en van kosten verband houdend met meerwerk met een redelijke opslag voor behandelingskosten, aan de opdrachtgever in rekening gebracht. Deze kosten kunnen onder meer, doch niet uitsluitend, bestaan uit de prijzen van de te verwerken materialen, declaraties van ingeschakelde derden en vervoer-, verzend- en verzekeringskosten.
- 5 Meer- of minderleveringen ten opzichte van het overeengekomen aantal zijn toegestaan als zij niet meer of minder bedragen dan tien procent. Het geleverde aantal wordt in rekening gebracht.
- 6 Alle tarieven zijn exclusief de eventueel verschuldigde omzetbelasting en overige door de overheid opgelegde heffingen. Deze worden apart vermeld in de factuur en zijn voor rekening van de opdrachtgever.
- 7 Als na de totstandkoming van de overeenkomst en voor het overeengekomen tijdstip van levering, door ten tijde van de totstandkoming van de overeenkomst nog onbekende factoren, de prijzen van hulpmaterialen, lonen of welke prijsbepalende factoren dan ook wijziging hebben ondergaan, mag de opdrachtnemer de overeengekomen tarieven overeenkomstig en zonder overleg met de opdrachtgever aanpassen, maar met niet meer dan tien procent. Als het percentage hoger uitvalt, is eerst nader overleg met de opdrachtgever nodig, waarbij tot een eventuele herziening van de opdracht kan worden besloten.
- 8 Als de opdrachtnemer de uitvoering van de opdracht opschort of beëindigt, heeft hij ten minste recht op volledige betaling van tot op het moment van opschorting of beëindiging verrichte werkzaamheden en gemaakte kosten.

Artikel 12: HALFFABRICATEN, PRODUCTIEMIDDELEN, DOOR OPDRACHTGEVER AANGELEVERD MATERIAAL ETC.

- 1 De opdrachtnemer hoeft hulpmiddelen, productiemiddelen, halffabricaten en andere zaken die in het kader van de uitvoering van de opdracht ontstaan zijn, en waarvan de levering aan de opdrachtgever niet uitdrukkelijk is overeengekomen, niet aan de opdrachtgever af te geven.
- 2 De in lid 1 bedoelde zaken blijven eigendom van de opdrachtnemer, ook als deze als aparte post op de offerte, in het aanbod of op de factuur zijn vermeld.
- 3 De opdrachtnemer hoeft de in lid 1 bedoelde zaken, evenals resten, zoals snijafval etc., van het door de opdrachtgever aangeleverd materiaal

en producten, niet te bewaren, tenzij de opdrachtnemer en de opdrachtgever dit schriftelijk overeenkomen en ook dan voor maximaal zes maanden en zonder dat de opdrachtnemer instaat voor de geschiktheid voor (herhaald) gebruik.

Artikel 13: AFLEVERING EN LEVERINGSTERMIJN

- 1 Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, geschiedt de aflevering in het bedrijf van de opdrachtnemer.
- 2 Een door de opdrachtnemer opgegeven (af)leveringstermijn heeft slechts indicatieve betekenis, tenzij schriftelijk en uitdrukkelijk wordt aangegeven dat het een uiterste termijn betreft. De opdrachtnemer is, ook bij een overeengekomen uiterste termijn, pas in verzuim nadat de opdrachtgever hem schriftelijk in gebreke heeft gesteld.
- 3 De gebondenheid van de opdrachtnemer aan een overeengekomen uiterste termijn vervalt als en zodra de opdrachtgever de opdracht wijzigt, tenzij de geringe betekenis van de wijziging of de geringe duur van het oponthoud de opdrachtnemer in redelijkheid niet noodzaakt tot wijziging van de aanvankelijke planning van inzet van productiecapaciteit.
- 4 De opdrachtgever moet loyaal meewerken aan het bevorderen van een tijdige aflevering. Als de opdrachtgever deze verplichting niet of niet volledig nakomt, is de opdrachtnemer niet meer gebonden aan eerder afgesproken (leverings)termijnen. Dat geldt eveneens als de opdrachtgever niet voldoet aan (een of meer van) zijn verplichtingen bedoeld in de artikelen 9 en 17, evenals in de situaties die beschreven worden in de artikelen 4, 8 en 18.

Artikel 14: ONDERZOEK BIJ AFLEVERING; AFWIJKINGEN

- 1 De opdrachtgever moet meteen na de voltooiing van de werkzaamheden resp. de aflevering van zaken en (of) gegevens, grondig nagaan of de prestatie van de opdrachtnemer deugdelijk en overeenkomstig de opdracht is.
- 2 De prestatie van de opdrachtnemer geldt tussen partijen steeds als deugdelijk en overeenkomstig de opdracht, als de opdrachtgever na aflevering het geleverde of een gedeelte van het geleverde in gebruik heeft genomen, heeft bewerkt of verwerkt, aan derden heeft geleverd, resp. in gebruik heeft doen nemen of heeft doen bewerken.
- 3 Dit artikel heeft ook betrekking op opdrachten die het (de)monteren of vervoeren van zaken omvatten.
- 4 Afwijkingen van geringe betekenis - waaronder kleurafwijkingen en afwijkingen in schermweergave - van de in de opdracht bedoelde prestatie of van een ontwerp, test, (proef)afdruk en (of) (proef)model brengen geen verandering in de op partijen rustende verplichtingen en vormen dus geen reden voor bijvoorbeeld afkeuring, korting, ontbinding van de overeenkomst of schadevergoeding.
- 5 Afwijkingen die, alle omstandigheden in aanmerking genomen, in redelijkheid geen of een ondergeschikte invloed op de bruikbaarheid en (gebruiks-) waarde van het (af)geleverde hebben, worden steeds geacht afwijkingen van geringe betekenis te zijn.

Artikel 15: RECLAMERING

- 1 De opdrachtgever moet een reclame met betrekking tot de door de opdrachtnemer verrichte werkzaamheden of (af)geleverde zaken of het bedrag van de factuur binnen zeven dagen na dag van afleveren resp. de factuurdatum schriftelijk aan de opdrachtnemer mededelen. Als een steiger of hoogwerker is gebruikt bij de aflevering of montage, moet een reclamerings in beginsel plaatsvinden voor verwijdering daarvan.
- 2 Als de opdrachtgever een gebrek redelijkerwijs niet binnen de in lid 1 genoemde termijn kon of had hoeven ontdekken, moet hij binnen zeven dagen nadat hij dat redelijkerwijs wel kon, een reclame schriftelijk aan de opdrachtnemer mededelen, en daarbij naar genoegen van de opdrachtnemer gemotiveerd aangeven waardoor hij dat gebrek redelijkerwijs niet eerder kon of had hoeven ontdekken.
- 3 Na het verstrijken van de in lid 1 en lid 2 genoemde termijnen vervalt het recht van reclame.
- 4 In de gevallen genoemd in lid 2 en lid 3 van artikel 14 heeft de opdrachtgever nooit enig recht van reclame.
- 5 Reclamering schort de betalingsverplichting van de opdrachtgever niet op.
- 6 Ingeval van een gerechtvaardigde reclame mag de opdrachtnemer kiezen tussen (i) aanpassing van het bedrag van zijn declaratie en (ii) het verbeteren danwel opnieuw verrichten van de afgekeurde werkzaamheden, vervanging of aanpassing van (het gebrekkig of beschadigd deel van) de geleverde zaken, waaraan hij (voor zover redelijkerwijs mogelijk) de ontbindende voorwaarde mag verbinden dat deze zaken binnen een week na zijn mededeling aan hem zijn geretourneerd.

Artikel 16: GARANTIE

- 1 Van iedere garantie op door de opdrachtnemer geleverde zaken of werken zijn uitdrukkelijk uitgesloten: normale slijtage (daaronder begrepen geleidelijke verkleuring, verkrijting en glansvermindering), vermindering van gebruiksmogelijkheden en afnemende compatibiliteit door voortschrijding der techniek of anderszins, iedere vorm van schade ontstaan bij of na het door de opdrachtgever zelf aanbrengen van (zelfklevende) materialen, schade door ondeskundig of onzorgvuldig gebruik, schade ontstaan na of ten gevolge van na de levering aangebrachte veranderingen. De opdrachtnemer garandeert de deugdelijkheid van de constructie van geleverde zaken voor de duur van maximaal drie maanden na aflevering, doch nimmer verder strekkend dan de aan de opdrachtnemer zelf door diens toeleverancier verstrekte garantie.
- 2 De garantie voor door de opdrachtnemer geleverde, maar door anderen vervaardigde zaken of werken, omvat uitsluitend de door deze anderen aan de opdrachtnemer verleende garantie.
- 3 De kosten van voor garantiewerkzaamheden te gebruiken hulpmiddelen als steigers en hoogwerkers vallen niet onder de garantie en zijn voor rekening van de opdrachtgever.

Artikel 17: BETALING

- 1 De opdrachtnemer bepaalt de betalingsvoorwaarden. De opdrachtnemer mag een geheel of gedeeltelijke aanbetaling vragen voordat hij een begin maakt met de uitvoering van de opdracht, of betaling in gedeelten verlangen.
- 2 De opdrachtnemer mag ervoor kiezen, facturen per e-mail te verzenden of op te nemen in een betaalportal.
- 3 De betalingstermijn van facturen is 14 dagen. De opdrachtgever mag niet verrekenen of opschorten, noch enige andere inhouding toepassen.
- 4 Als betaling geldt alleen de mededeling van de bank dat een bedrag op de op de factuur aangegeven bankrekening is bijgeschreven. Als de opdrachtgever niet binnen de toepasselijke termijn volledig heeft betaald, is hij van rechtswege in verzuim, en zijn alle vorderingen die de opdrachtnemer op de opdrachtgever heeft, onmiddellijk opeisbaar. De (zakelijke) opdrachtgever is, zonder sommatie of ingebrekestelling, vanaf dat moment de wettelijke (handels)rente verschuldigd over het gehele opeisbare bedrag, een en ander onverminderd de verdere rechten die de opdrachtnemer heeft.
- 5 Als de opdrachtgever niet op tijd is (geweest) met betalen, mag de opdrachtnemer met een beroep op de onzekerheidsexceptie (art. 6:263 BW) de (verdere) uitvoering van iedere opdracht opschorten.
- 6 Alle gerechtelijke en buitengerechtelijke kosten verband houdende met de inning van enige vordering van de opdrachtnemer op de opdrachtgever komen ten laste van de opdrachtgever. De buitengerechtelijke kosten worden gesteld op 15 procent van het verschuldigde bedrag exclusief BTW, met een minimum van EUR 250.
- 7 Betalingen strekken in de eerste plaats tot delging van vervallen rente en incassokosten en vervolgens tot kwijting van de langst uitstaande vordering (factuur).
- 8 De in de lid 4 en lid 6 genoemde verhogingen treden uitsluitend in de plaats van vergoeding van verdragingschade. Naast deze vergoeding is schadevergoeding op grond van de wet verschuldigd.

- 9 Nakoming van de betalingsverplichtingen geldt voor elk van de hoofdelijk of anderszins verbonden opdrachtgevers ongeacht de tenaamstelling van de factuur.

Artikel 18: RETENTIERECHT, EIGENDOMSVOORBEHOUD EN PANDRECHT

- 1 De opdrachtnemer mag zaken van de opdrachtgever die hij onder zich heeft, alsmede die zaken die door de opdrachtnemer zijn samengesteld of opgesteld in opdracht van de opdrachtgever onder zich houden, totdat de opdrachtgever aan al zijn verplichtingen jegens de opdrachtnemer heeft voldaan.
- 2 Het volledige eigendomsrecht op door de opdrachtnemer bij de opdrachtgever afgeleverde zaken blijft bij de opdrachtnemer totdat de opdrachtgever aan al zijn verplichtingen jegens de opdrachtnemer heeft voldaan. Tot dit moment mag de opdrachtgever op geen enkele wijze over genoemde zaken beschikken. Op of aan (onroerende) zaken aangebrachte constructies worden door partijen als roerende, niet nagetrokken zaken aangemerkt, zodat het eigendomsvoorbehoud blijft gelden.
- 3 Door het verstrekken van een opdracht, verleent de opdrachtgever door het verstrekken van een opdracht, pandrecht op alle zaken en gegevens van de opdrachtgever die in het kader van de uitvoering van de opdracht door de opdrachtgever in de macht van de opdrachtnemer zijn gebracht, zulks tot meerdere zekerheid van alles wat de opdrachtgever, in welke hoedanigheid en uit welken hoofde ook, aan de opdrachtnemer verschuldigd mocht zijn, met inbegrip van niet-opeisbare en voorwaardelijke schulden.

Artikel 19: VARIA

- 1 Op alle offertes, aanbiedingen, opdrachten en overeenkomsten en op daaruit voortvloeiende geschillen is uitsluitend Nederlands recht van toepassing. Offertes, aanbiedingen, opdrachten en overeenkomsten worden geacht in Nederland te zijn gedaan, resp. gegeven, gesloten en uitgevoerd.
- 2 Een geschil is aanwezig, als een van de partijen stelt dat dit het geval is.
- 3 Bevoegd tot het kennisnemen van geschillen in eerste instantie is uitsluitend de rechtbank in het arrondissement waar de opdrachtnemer kantoor houdt, tenzij het onderwerp van geschil tot de bevoegdheid van de kantonrechter behoort.